

1. ΘΟΔΩΡΟΣ ΤΡΥΦΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο: . . . . . ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .14/06/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .14/06/2019

Σελίδα: 1

ΘΟΔΩΡΟΣ ΤΡΥΦΩΝ

**ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΚΛΑΔΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**

ΣΤΑ. 4-5

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΛΙΓΝΟ

Η ελληνική φαρμακοβιομηχανία είναι ένας από τους πιο ελπιδοφόρους αναπτυξιακούς μεταποιητικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Τα ελληνικά φάρμακα αναγνωρίζονται διεθνώς ως ποιοτικά, αξιόπιστα και οικονομικά προϊόντα, και αποτελούν παράγοντα ισορροπίας και βιωσιμότητας στο σύστημα υγείας. Οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες διαθέτουν σήμερα 28 υπερσύγχρονες μονάδες παραγωγής, εξοπλισμένες με τεχνολογίες αιχμής και εξελιγμένα συστήματα ποιοτικού ελέγχου και ειδικούνται στην ανάπτυξη και παραγωγή επώνυμων γενεοσήμων φαρμάκων αλλά και προϊόντων φαρμακευτικής καινοτομίας με υψηλή προστιθέμενη αξία. Στα ελληνικά εργοστάσια απασχολούνται 11.000 εργαζόμενοι, από τους οποίους 800 είναι επιστήμονες υψηλής εξειδίκευσης, ενώ εκτιμάται ότι ο κλάδος της φαρμακευτικής παραγωγής επηρεάζει άμεσα και έμμεσα συνολικά 53.000 θέσεις εργασίας.

Οι ελληνικές παραγωγικές μονάδες μπορούν να καλύψουν το 60% των αναγκών στην πρωτοβάθμια φροντίδα με ποιοτικά και οικονομικά φάρμακα, ενώ η επίδραση του κλάδου στο ΑΕΠ υπολογίζεται σε 2,8 δισ. ευρώ κάθε χρόνο.

Διαδικείτε την εφαρμογή αποτελεσματικότερων μέτρων για την αύξηση της διεξόδου των γενεοσήμων στην ελληνική αγορά. Ποιος ακριβώς είναι ο στόχος σας;

Η αύξηση της χρήσης των γενεοσήμων φαρμάκων είναι υπόθεση που αφορά πρωτίτως τη διασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών σε ποιοτικές, ασφαλείς και οικονομικές θεραπείες. Αποτελεί διαχρονικό

στόχο της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας και παράλληλα μια... πικρή ιστορία που επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο, με κάθε κυβερνητικό σχίσμα. Ο στόχος αυτός μέχρι σήμερα δεν έχει επιτευχθεί, παρά τις τεράστιες μειώσεις τιμών τις οποίες έχουν υποστεί τα γενόσημα και γενικότερα τα παλαιά καταχωρημένα φάρμακα.

Μα οι μειώσεις τιμών στα γενόσημα δεν αυξάνουν το μερίδιό τους;

Θα πρέπει να γίνει αντιληπτό από όλους ότι η χρήση των γενεοσήμων και των παλαιότερων οικονομικών φαρμάκων δεν προκύπτει αυτόματα λόγω των μειώσεων τιμών. Οι αρμόδιοι φορείς προκειμένου να αυξήσουν -όπως τοχυρίζονται- τη συμμετοχή των γενεοσήμων στην κατανάλωση, ακολουθούν την πολιτική του Προκρούστου, μειώνοντας συνεχώς τις ήδη πολύ χαμηλές τιμές τους. Όμως, τα επίσημα στοιχεία δείχνουν ότι η χρήση των γενεοσήμων στην Ελλάδα βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπε-

ΕΜΕΙΣ ΘΕΛΟΥΜΕ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΕΡΘΕΙ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ Η ΩΡΑ ΝΑ ΕΣΤΙΑΣΟΥΜΕ ΣΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΟΝ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Θεόδωρος Τρύφων ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ο πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας μιλάει για τα προβλήματα και τις προοπτικές των ελληνικών εταιρειών

δα μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως έχει δείξει η εμπειρία, οι χαμηλές τιμές δεν εξασφαλίζουν τη χρήση των γενεοσήμων εφόσον απουσιάζει ένα σύστημα ουσιαστικών κινήτρων προς ασθενείς, ιατρούς και φαρμακοποιούς, προκειμένου η επιλογή γενεοσήμου να αποτελεί συνειδητή επιλογή και όχι μία επιλογή που υπαγορεύεται άνωθεν για δημοσιονομικούς λόγους, στο πλαίσιο των «επάρτων μνημονίων». Για παράδειγμα, δεν είναι δυνατό να περιμένουμε αύξηση της χρήσης των γενεοσήμων απλώς μειώνοντας τις τιμές τους, όταν η εφοδιαστική αλυσίδα, στο σύνολό της, κερδίζει περισσότερο όσο ακριβότερα είναι τα φάρμακα που διακινεί και διαθέτει. Και βέβαια, πριν από τα κίνητρα, θα πρέπει να έχει προηγηθεί η ενημέρωση των ασθενών για την αξία και τη σημασία της χρήσης οικονομικότερων φαρμάκων. Στο σημείο αυτό παρατηρείται σημαντικά υστερήσει.

Δεν υπάρχουν όμως και κάποιες εξελίξεις;

Πράγματι, έχουν γίνει κάποιες βελτιώσεις σε προβληματικά σημεία της φαρμακευτικής πολιτικής, οι οποίες όμως είτε εφαρμόζονται με μεγάλη καθυστέρηση είτε αποτυγχάνουν να ενταχθούν σε ένα γενικότερο ολοκληρωμένο πλαίσιο φαρμακευτικής πολιτικής. Δυστυχώς, έπειτα από μια οκταετία λανθασμένων μνημονιακών επιλογών, το περιβάλλον πλέον είναι ιδιαίτερα αντίξοο, ενώ και οι ελληνικές βιομηχανίες βρίσκονται σε οριακή κατάσταση. Η μεταστροφή της κατάστασης αυτής απαιτεί δραστηριές αλλαγές στο μείγμα και την αρχιτεκτονική της φαρμακευτικής πολιτικής.

Για όλα αυτά, η ελληνική φαρμακοβιομηχανία βρίσκεται σε διαρκή θεσμικό διάλογο για τη φαρμακευτική πολιτική και ειδικότερα για τα θέματα της τιμολόγησης, της αποζημίωσης και της συνταγογράφησης. Παρότι ως προς την τιμολόγηση έγιναν πρόσφατα κάποια θετικά βήματα, αυτά δεν αρκούν εάν δεν αντιμετωπιστεί δραστικά το πρόβλημα των τεράστιων υποχρεωτικών επιστροφών που σήμερα εξακολουθούν να βαρύνουν ασύμμετρα και άδικα τα γενόσημα φάρμακα.

Έχετε εκφράσει κατά καιρούς ως ΠΕΦ την ανησυχία των ελληνικών φαρμακευτικών εταιρειών για το γεγονός ότι υπάρχει στη χώρα μας σήμερα σύνδεση του ΗΤΑ (Αξιολόγηση Τεχνολογιών Υγείας) και των γενεοσήμων. Τι προτείνετε ακριβώς πάνω σε αυτό;

Είναι προφανές και ισχύει σε όλο τον κόσμο ότι Αξιολόγηση Τεχνολογιών Υγείας και γενόσημα αποτελούν ασύνδετες μεταξύ τους έννοιες. Πουθενά στον κόσμο τα γενόσημα φάρμακα δεν περνούν από αξιολόγηση τύπου ΗΤΑ, γιατί υποκαθιστούν με ισοδύναμο θεραπευτικό τρόπο ακριβότερες θεραπείες, των οποίων η αποζημίωση έχει ήδη αξιολογηθεί.

Δυστυχώς, ενώ όλες οι άλλες χώρες εντάσσουν άμεσα σε καθεστώς αποζημίωσης τα οικονομικότερα γενόσημα επιδιώκοντας την άμεση παραγωγή εξοικονομήσεων και τη μείωση του κόστους, στην ελληνική περίπτωση η ένταξη και αποζημίωση των γενεοσήμων καθυστερεί εις βάρος και των ασθενών που στερούνται την πρόσβαση

σε ισοδύναμα αλλά φθηνότερα φάρμακα και του συστήματος φαρμακευτικής περιθάλψης που απειμπολεί τη δυνατότητα σημαντικών εξοικονομήσεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι πολλές ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες περιμένουν την ένταξη των γενεοσήμων φαρμάκων τους στο σύστημα αποζημίωσης, έχοντας καταθέσει αιτήσεις που βρίσκονται σε εκκρεμότητα από τον Αύγουστο του 2018! Σε αυτό το πλαίσιο, εμείς έχουμε προτείνει την άμεση ένταξη στην αποζημίωση των γενεοσήμων, εφόσον το αντίστοιχο πρωτότυπο (στη γλώσσα του φαρμάκου: το προϊόν αναφοράς) ήδη αποζημιώνεται.

Όπως έχει διαφορωθεί σήμερα το σκηνικό στη χώρα μας, ποια μέτρα και ποιες πολιτικές προτείνετε για τον υπολογισμό των rebates και clawback;

Και' αρχή θα πρέπει να δοθεί με θέμα τον εξορθολογισμό της χρηματοδότησης των φαρμακευτικών δαπανών. Στο πλαίσιο αυτό, η βιομηχανία έχει προτείνει την εξαίρεση του κόστους των εμβολίων από τη φαρμακευτική δαπάνη -όπως συμβαίνει σε όλο τον κόσμο- δεδομένου ότι τα εμβόλια αφορούν σε πρόληψη και όχι σε θεραπεία. Κατά συνέπεια το κόστος των εμβολίων θα πρέπει να καλύπτεται από διαφορετικό κονδύλι. Επίσης, η βιομηχανία έχει προτείνει την κάλυψη της φαρμακευτικής δαπάνης των ανασφάλιστων από κοινού με την Πολιτεία. Η βιομηχανία έχει επιδείξει ιδιαίτερη ευαισθησία απέναντι στις κοινωνικά ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και συνδράμει ενεργά στη διασφάλιση της φαρμακευτικής φροντίδας των ανασφάλιστων, αναλαμβάνοντας από την πρώτη στιγμή το σχετικό κόστος. Ομως πλέον επιβαρύνεται παραπάνω από αυτό που της αναλογεί.

Ως προς το clawback θεωρούμε απαραίτητη τη δικαιότερη κατανομή του μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών φαρμάκων ώστε να σταματήσει η σημερινή τεράστια αδικία, τα γενόσημα να επιβαρύνονται με clawback λόγω των υπερβάσεων που προκαλούν τα νεότερα ακριβά φάρμακα. Θεωρούμε ότι ο καθένας θα πρέπει να αναλαμβάνει τις υπερβάσεις που δημιουργεί για να σταματήσει η ελληνική

φαρμακοβιομηχανία να σπκόνει τα βάρη των εισαγωγών φαρμάκων.

Έχουμε ακόμη προτείνει τον συμψηφισμό του clawback με τις παραγωγικές επενδύσεις και τις επενδύσεις σε R&D. Η ελληνική φαρμακοβιομηχανία επενδύει στην έρευνα και ανάπτυξη, στην παραγωγή καινοτόμων φαρμάκων, σε νέες φαρμακευτικές μορφές κ.τ.λ. Είναι επενδύσεις που μένουν στην Ελλάδα και δημιουργούν προστιθέμενη αξία που καρπώνεται η εθνική οικονομία και η κοινωνία. Η δυνατότητα συμψηφισμού των δαπανών αυτών με το clawback θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κίνητρο για επενδύσεις στη χώρα από ξένες φαρμακοβιομηχανίες.

Γενικότερα ακόμη πολλά εδώ και χρόνια για τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης. Τελικά η μείωση της είναι πανάκεια ή κεράζεται και άλλα αποτελεσματικά μέτρα από την Πολιτεία για να διαφορωθεί ένα καλύτερο αύριο στον χώρο της υγείας;

Βασικός στόχος της μνημονιακής πολιτικής ήταν η μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης. Ελλείψει άλλων εργαλείων τότε, επιλέχθηκε η πολιτική των βίαιων μειώσεων των τιμών των φαρμάκων σε συνδυασμό με την επιβολή υποχρεωτικών εκπτώσεων και επιστροφών, τα γνωστά rebates και clawback. Αυτό μοιραία οδήγησε σε αποσυρσεις και ελλείψεις οικονομικών φαρμάκων, των οποίων η κυκλοφορία δεν ήταν πλέον βιώσιμη. Από τις υπερβολές της προηγούμενης δεκαετίας, σήμερα έχουμε περάσει στο άλλο άκρο. Η χώρα έφθασε να έχει έναν προδιπολογισμό αποζημίωσης της φαρμακευτικής θεραπείας των ασθενών -από τους χαμηλότερους στην Ε.Ε.- που δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες του πληθυσμού.

Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να σχεδιάζουμε τη φαρμακευτική και γενικότερα την υγειονομική πολιτική μόνο μέσω της λογιστικής προσέγγισης της υγείας. Χρειάζεται να συνυπολογίσουμε τα επιδημιολογικά στοιχεία, τη νοσηρότητα του πληθυσμού, τη ραγδαία μεταβολή του επιδημιολογικού προτύπου, αλλά και την εξέλιξη της τεχνολογίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι από το 2000 μέχρι σήμερα, το προσδόκιμο επιβίωσης έχει αυξηθεί κατά τρία χρόνια, ενώ στο ίδιο διάστημα έχουμε σημαντική αύξηση του φορτίου νοσηρότητας σε ιδιαίτερα κοστοβόρα νοσήματα όπως ο διαβήτης, οι καρκίνοι, τα νοσήματα του αναπνευστικού.

Η Πολιτεία, αφού εξάντλησε το εργαλείο των τιμών, εξακολουθεί να επιβάλλει δυσβάστακτες υποχρεωτικές εκπτώσεις και επιστροφές που απειλούν τη βιωσιμότητα της αγοράς. Εμείς θεωρούμε ότι έχει έρθει επείγουσ η ώρα να εστιάσουμε στα διαρθρωτικά μέτρα που αφορούν στον εξορθολογισμό της συνταγογράφησης, της κατανάλωσης και της αποζημίωσης, στην προώθηση της χρήσης των γενεοσήμων και γενικότερα των οικονομικότερων θεραπειών μέσω ουσιαστικών κινήτρων σε ασθενείς και επαγγελματίες υγείας, στην αξιοποίηση των δεδομένων της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων φαρμακευτικής πολιτικής. Τα αποτελέσματα των μέτρων αυτών δεν είναι άμεσα εμφανή, αλλά εξασφαλίζουν βιώσιμες εξοικονομήσεις σε μεσο-μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΣΗΜΕΡΑ 28 ΥΠΕΡΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΙΧΜΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΓΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΩΝΥΜΩΝ ΓΕΝΟΣΗΜΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΜΕ ΥΨΗΛΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ